

govem gospodarstvu, vsako sredstvo dobro došlo, samo da se vzdrži na svojem bahaškem višku. Seveda ta veskozi dobro orisani in dosledno izvedeni značaj Topolščakov ni tolikanj zasluga dramaturga kot Kersnikova, kar velja še tudi o nekaterih drugih vernih prizorih, ki jih je bilo treba iz romana samo posneti, tako n. pr. v drugem dejanju pogovor med Tomažem in Klandrom in v tretjem epizoda o sodnikovih rakcih, ki brezdvomno vzbude pri poslušalcih mnogo neprisiljenega smeha.

Za nas, ki poznamo naše kmetsko življenje, je nenaraven prizor v tretjem dejanju, kjer fantje beže pred Klandrom. To pač niso naši slovenski fantje, zlasti ne, kadar prihajajo po odkupnino za „najlepšo rožo, ki cvete v njih vrtu“. Tedaj jih ne bo pripravil v strah noben klatež, tudi ne, ko bi morala kri v curkih teči in črepinje pokati. Seveda uvidimo namen dramaturga, da je hotel lumpa Klandra naslikati tudi kot nasilneža, ki se ga vse boji. Vendar na račun realnosti bi se to ne bilo smelo zgoditi. Ker pa je za celotno igro ta prizor malopomemben, zato tudi splošnega vtiska omenjena hiba ne more pokazati, posebno ne, ker se pri predstavi lahko obrne od nje pozornost gledalcev s karikiranjem.

Lastno delo dramaturga je pa oris duševnega boja, ki ga bije Topolščak v izpremeni tretjega dejanja, in ta je psihološko fino pogoden. Če se bo igralec znal vglobiti v svojo vlogo, doseže gotovo efekt pri gledalcih. Isto velja tudi o kontrastu v četrtem dejanju: obup Topolščakov in veselost svatov sta očrtana tako plastično, da bi ne mogla biti bolje,

Izvestno največjo preglavico je delal našemu avtorju konec drame. Roman ga je tukaj pustil popolnoma na cedilu. Je pač mnogo lažje, primerno končati pripovedno delo nego igro. Omenili smo že, da je pri lanski uprizoritvi ravno zaključek najmanj ugajal. Zato se je moral korenito izpremeniti in tako se je tudi zgodilo. Drama se končuje sedaj naravno, dasi ne bogve kako izrazito. Jasno nam pa ni, kaj naj pomenijo končne besede Andrejeve, govorjene očetu: „Glejte, upanje prihaja!“

Slednjič naj še opozorim na lapsus, ki se je vtihotapil na strani 64., kjer se dvakrat rabi napačni akuzativ „krča“.

Dr. V. Korun.

„**Naš dom**“. Zbirka povesti, pesmi in narod. blaga, zanimivosti itd. VI. zv. Cena 50 vin., po pošti 10 vin. več. Celje, 1. 1906. Izdala in založila zvezna trgovina.

Vsebina tega zvezka je sledeča: 1. Pevčevo srce. Ruski spisal kn. Fedor Kosetkin - Rostovski. Poslovenil Halka. 2. Krvava svatba v Kijevu. Spisal Sacher-Masoch. Prevedel J. V. 3. Prijatelj Lovro. Hrvaški spisal Avgust Šenoa. Poslovenil Janko Bratina.

Makso Pirnat: Juri baron Vega, slovenski junak in učenjak. Izdala in založila Družba sv. Mohorja v Celovcu. 1906. — Knjižica je ponatisk iz Koledarja Družbe sv. Mohorja za leto 1906.; ž njo je rešen pozabnosti točni in poljudno pisani životopis učenega Vege, ki smo ga čitali lani. — Razen neposredno interesovanim krogom se priporoča knjižica v nakup posebno šolskim in šolarskim knjižnicam. — Cena ji je za člane „Družbe sv. Mohorja“ 30 vinarjev, za nečlane 40 h.

Ksaver Šandor Gjalski. Za materinsku riječ. Slike iz četrdesetosme godine. U Zagrebu (Gj. Trpinac) 1906. — K 5.—

„Za materinsko besedo“ — to je naslov knjigi in misel, ki leži v tem geslu, je zlata nit, vežoča mnogoštevilne prizore tega menda najdaljšega pripovednega spisa jugoslovanskega. Snov sama vpliva tudi na obliko in podajanje. Ni mi znan beletristen spis, ki bi v njem bilo toliko govorov kakor tu in toliko poročil o go-